

ELŐFIZETÉS
HELYBEN
 24 hónapra 24 koronára
 12 hónapra 12 koronára
VIDÉKEN
 24 hónapra 28 koronára
 12 hónapra 14 koronára
ÁRADI ÉS CSANÁDI EGYESÜLT VASUTAK PALOTÁJÁBAN.
TELEFON-SZÁM: 371.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 802-es Izbáczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, május 19.

Százhetvennégyezer orosz fogoly a galíciai csatákban.

(Csapataink átkeltek a Sanon.)

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

A szövetséges csapatok eikeseredett harcok után, több helyen kieroszakították a Sanon való átkelest és a folyó keleti partján megvetették lábukat. Az oroszok ellentámadásait mindenütt véresen visszavertük és az ellenséget keleti irányban visszavetettük.

Felső Dnyeszter mentén heves harcok folynak.

Pruth vonalon nincs különös esemény.

Oroszoknak Kolomeától északra ellentünk intézett egyes előretöréseit visszavertük.

Május első felében beszállított foglyok száma százszázhetvennégyezerre emelkedett, ehhez járul egyszázhuszonnyolc zsákmányolt ágyú és háromszázhatvannyolc gépfegyver. Hóter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nagy harcok Przemysl és Stryj között

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Yperntől északra csatorna mellett Steenstraet és Hat Sas vidékén tegnap nyugalom volt. Csatorna keleti partján Bosinghétől délkeletre egyes helyeken harcok fejtődtek, a melyek még tartanak. Neuve-Chapellétől délre angolok tegnap és ma éjjel hiába igyekeztek további tért nyerni. Összes támadásaikat ellenségnek erős veszteségeket okozva, visszavertük. Megújított francia támadások Loretto magaslat körül, Ablainnel és Souchestől nyugatra megheiusultak. 170 fogoly maradt kezünkben. Aillynál a gyalogsági támadás megakadt. Franciák egy előre törése Bois-de-Pretrében odatoló tűzükben összeomlott.

Keleti hadszíntér:

Dubisse mellett Biragola vidéken ismét elutasítottunk erős ellenséges támadásokat.

Nyementől délre előre vont orosz erők ellen csapataink általában Gryszakabuda Syntowty északi irányában támadva indultak. Harc még tart. Tegnap 1700 oroszot elfogtunk.

Wyssokától északra lovasságunk visszavetette ellenséges lovasságot

Maryampol ellen intézett orosz támadások megheiusultak.

Délkeleti hadszíntér:

Przemysltől északra és Jaroslautól délre kezdődő és egészen a Wysioznak a Sánba torkolásáig terjedő területen német és osztrák-magyar csapatok kieroszakították az átkelest a Sánon. Ellenség itt tovább keletre és északkeletre húzódik vissza.

Pilica és felső Visztula között (Ilza és Lagownál), továbbá Przemysltől délkeletre, valamint Stryj vidékén tegnap óta nagyobb harcok folynak. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Olaszország döntése.

Arad, május 18.

Minden órában nő a valószínűsége annak, hogy Olaszország fegyvert fog ellenünk. Azokban a csodákban, a melyek a kilenc-tizedrészt valószínűséggel közeledő eseményeket elháríthatják, már nem tudunk bizni. A valóság, a melylyel szembe kell néznünk, ez: az olasz kormány élére újra Salandra kerül. Akár eddigi kabinetjével, akár átfórmálva, ez a kormány az entente partján van és az intervenció híve. A látszat szerint már csak azt a formát kell elintézni, hogy a parlamentre bizza e a háboru mellett való döntést, vagy pedig befejezett tények elé állítja az olasz népet. A háborus tüntetések egyre nagyobb erőre kapnak és a lapok közül, a melyek eddig a semlegességet hirdették, sőt bűnnek mondták a tervet, a mely Itáliát a vérontásba sodorja, már csak a munkáspárt organuma hallatja szavát. A kiknek azt a látszatot kellett föltüntetni, hogy az olasz nép akarja a háborut, azoknak módjukban van a külsőségek után erre hivatkozni. Egy angol lap római jelentése szerint már a háboru kitörésének napja is megvan állapítva s minden intézkedés megtörtént, a mi a hadi állapot kezdetéhez szükséges.

Nincs tehát magunkat miért álltatni. Annál kevésbé szorultunk erre, mert minél nagyobb bizonyossággal kell az olaszokkal való háboru kitörésére számítanunk, annál inkább oszlik az izgalom, a melyet mindig a ködös, bizonytalan állapot fokoz. Előttünk a háboru nem új dolog; a tulerőkkel való mérkőzés, az ellenség nagy száma még kevésbé az. Augusztusban és szeptemberben az erők eloszlása után úgy látszott, hogy a retentő orosz haderő föltartoztathatatlannul fog végigsöpörni a testünkön.

Most ez a nagy sereg, Európa legnagyobb szárazföldi hadserege százhetvennégyezer foglyot hagyott hátra, amíg visszavonulásában meg tudott egy időre állani. Amikor a háboru tizedik hónapjában ily óriási fegyvertényre volt erőnk, akkor nem lehet kétségünk a felől sem, hogy Olaszország számára is maradt elég emberünk, szuronyunk, ágyunk és municióink.

Es ha bizhatunk a magunk és szövetségesünk erős, kemény harcokban kipróbált és megedzett seregeiben, lángeszű és tapasztalt vezéreinkben, akkor még inkább bizhatunk az erkölcsi igazság hatalmában, amely a világháboru eddigi menetében is diadalmaskodott. Nem volt talán még hadjárata a világnak, amelynél az egyik fél annyira jelét adta volna áldozatokra kész békés hajlandóságának, mint ahogy azt mi tettük Olaszországgal szemben. A magyar parlament ünnepies formában kifejezte a monarchia üzenetét az olasz nemzetnek. Ha ezen üzenet után Olaszországban a legkisebb hajlandóság maradt a békére: a háborut el lehetett volna kerülni. Meghallja-e a háborus zivajba fulladt olasz nép ezt az üzenetet, s ha meghallja, tud-e, akar-e fölötte gondolkodni: nem tudjuk. Mi megtettük, amit lelkiismeretünk, becsületérzésünk és az olasz nép iránt még ki nem aludt barátságunk parancsolt. Ha ezek után Olaszország ellenünk a háboruba kezd: azért az övé a felelősség, s az övé lesz a bűnhődés, amely az igazi ok nélkül, rossz-hiszeműen kezdett hadjáratoknak mindig kísérője volt.

Az olaszok háborus elhatározását, amelyre mind több bizonyossággal

kell számítanunk, csak a csalódás teszi reánk nézve keserűvé, amely a szövetséges hűségében, a három évtizedes barátságba vetett hitet érte. Egyébként az elmúlt válságos idők alatt megacélozott hidegvérrel várjuk a közelgő fordulatot, s ha az bekövetkezik, csak annyit fogunk mondani: *egy ellenséggel több.* Se nagyobb, se pedig veszedelmesebb, mint eddigi ellenségeink, akikkel megtudtunk küzdeni, s a kik kudarcukat ép azzal voltak kénytelenek beismerni, hogy minden mesterkedésükkel és izgatásukkal Olaszországot maguk mellé csábították. Olaszország előtt az utolsó percig bizonyosságát adtuk, hogy milyen barátai akarunk lenni: ha kell, meg fogja tudni, hogy milyen ellenségei leszünk.

Nincs gyalogsága, nincs tüzérsége az oroszoknak.

(A megvert vezér őszinte vallomása. —
Erős orosz ellentállás Stryjnél.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Budapest, május 18.

Dimitriew Radko nem vállal felelősséget a vereségért.

Bukarest. Az orosz Rjecs írja: *Dimitriew Radko tábornok a tainowgoriceai csatavesztés után táviratot küldött Nikolajevics Miklós nagyhercegnek, amelyben a csufos kudarcért etháritja magáról a felelősséget. A távirat szerint a vereséget az okozta, hogy Dimitriew nem kapta meg a kért három hadtestnyi, továbbá tüzérségi erősítést.*

Stryjért harcol Linsingen serege.

Budapest. A sajtó hadiszállásról jelentik: A nyugat-galiciai offenzíva, megrendítette az uszoki szorostól keletre eső orosz hadállásokat is. Az uszoki szorostól keletre május 12-én kezdte meg Linsingen tábornok serege az ellenséges haderők általános megtámadását, és az oroszokat ezen a részen is visszavonulásra kényszerítette. A visszavonulás ezen a részen nem volt olyan menekülésszerű, mint Uzsoktól nyugatra, mert Radko Dimitriew vereségének hatása ezen a részen csak kisebb mértékben érvényesült. Május 12-ike óta az oroszok egymás után kiürítették megerősített hadállásaikat, a melyek körül tudvalevőleg oly elkeseredett harcokat folytattak a mi csapataink és a szövetséges német csapatok. Azóta Linsingen serege folyton előrenyomult, már maga mögött hagyta a Kárpátok legnagyobb részét, és most már a lejtőkön letelé haladva, a Stryj előtti nagy lapályon harcol. Az oroszok erős ellenállást fejtenek ki (Stryj a legfontosabb vasúti csomópont számukra), azonban csapataink sikeresen támadnak. Ezen a részen május 12-ike óta Linsingen serege 6000 oroszot ejtett foglyul és sok géppuskát zsákmányolt.

Varsóban nagy az aggodalom.

Berlin. A Nationalzeitung jelenti az orosz határról: Egy varsói bankhivatalnok, aki az utóbbi napokban Varsóból Pétervárra érkezett, beszéli, hogy Varsóban ellenőrizhetetlen hírek vannak forgalomban, melyek a lengyel harcvonalon történő nagy hadieseményekről szólnak. Varsóból a kormány iratait vasúti kocsiokban az ország belsejébe szállítják.

Rigából menekül a lakosság.

Szófia. Az orosz lapok hírül adják, hogy Rigában óriási pánik uralkodik. A bankokat a betevők megröghanták, a földbirtokosok birtokukat minden áron eladva, sietve elutaztak. Mitauban az oroszok helyzete kritikus.

Nem lesz zászló, sem jelvény a választásoknál.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, május 18.

A képviselőház folyosóján ma természetesen csak az olasz kérdéstről volt szó és minden más emellett teljesen eltörpült. A kormánypárti és ellenzéki oldalon kisebb-nagyobb csoportok verődtek össze és az eshetőségeket tárgyalták. A hangulat mindenütt lelkes és bizakodó.

A napirend szerint a mai ülésen a kuriai bíráskodás vitája folytatódott. Balogh Jenő igazságügyminiszter tegnap az ellenzék képviselőivel tárgyalt, ma pedig megérkezése után nyomban Apponyi Albert gróffal tanácskozott és a főbb kérdésekben megegyeztek.

A holnapi nap az interpellációk napja. Több jelentéktelenebb interpelláción kívül legérdekesebb Polónyi Gézának interpellációja az olasz ügyben, aki ezt már régebben jegyezte be és akit Tisza István gróf válasza nem nyugtatott meg teljesen. Holnap tehát elmondja interpellációját és részletes felvilágosítást kér a miniszterelnöktől.

Balogh igazságügyminiszter és Apponyi Albert gróf tanácskozásai közben Andrássy gróf is a csoporthoz lépett és részt vett a megbeszélésekben.

Az ülést Beöthy Pál elnök egynegyed 11 óra után nyitotta meg s nyomban rátért a kuriai bíráskodásról szóló javaslat általános vitájára. Szónoknak Kovácsy Kálmán volt feliratkozva, a képviselő azonban nem jelent meg az ülésen. Több szónok nem lévén, az elnök az általános vitát befejezettnek nyilvánította.

(Kuria dönt a súlyos visszaélések esetén.)

Balogh Jenő igazságügyminiszter hangsúlyozta, hogy ez a javaslat nem kíván revíziója lenni az 1899-ik év 15. törvényeiknek, hanem csak a legszükségesebb novelláris módosításokra szorítkozik. Azt fejtegette azután, hogy Szilágyi Dező és Széll Kálmán is a fuvarozási és ellátási díj tartatása mellett iglaltak állást, amitől csak akkor lehetne eltekinteni, ha a törvényhozás behozná a községenkénti szavazást. Ami a titkos választások dolgában való bíráskodást illeti, kijelenti, hogy a részletes tárgyalás folyamán hajlandó az 1899. évi XV. t.-cikk által elfogadott elvi álláspontot a titkos szavazásra vonatkozóan feladni és hajlandó olyan módosítást elfogadni, amelynél fogva, ha nagy mértékben követek el visszaéléseket a titkos választás esetében, ezek a panaszok a kuriai bíráskodás körébe tartoznak. Relatív érvénytelenségi okok miatt azonban egyáltalában ne lehessen a választás ellen kérvényt beadni a kuriahoz, sem pedig panaszszal fordulni a képviselőházhoz. Polónyi Gézának arra a kérdésére, hogy a választás helye alatt ezentul mi értendő, kijelenti, hogy a szavazó kör és hajlandó ilyen irányú módosítást a részletes tárgyalásnál a javaslatnak erre vonatkozó szakaszába felvenni. Polónyi Gézának azt a módosítását, hogy csak a szabályszerűen írásban megrendelt ellátási költség legyen perelhető, elfogadja a miniszter. Apponyi Alberttel egyetért abban, hogy a jövőben is törekedni kell az ellentétek eliminálására, és ezért szívesen venné, ha a háborúval kapcsolatos kérdések rendezése tárgyában legközelebb kibocsátandó igazságügyminiszteri rendeletet előzetes megbeszélésben az ellenzék is részt venne. Jó volna, ha az ellenzék ki-

jelölne azokat a jogász tagjait, a kikkel képviseltetni kívánja magát és ő ezeket készséggel meghívna a tanácskozára.

A Ház ezután általánosságban elfogadta a javaslatot.

A részletes tárgyalásnál az első szakaszt Darvay Fülöp, a második szakaszt pedig Apponyi Albert gróf módosításával fogadta el.

(Drága Magyarországon a mandátum.)

A harmadik szakasznál Apponyi Albert gróf indítványozza, hogy a Kuria illetékessége titkos szavazás esetén is megmaradjon minden olyan esetben, ha a választókat szavazati joguk gyakorlásában megakadályozták, ha a szavazatszedő küldöttség elnöke nem fogadta el a jogosult szavazatokat és ha valaki a szavazásban rá akarta bérni a tartózkodásra. Ezekben benne van a hivatalos hatalommal való visszaélés és a fegyveres erőnek, a csendőrségnek és a rendőrségnek esetleges beavatkozása.

Balogh Jenő igazságügyminiszter felszólalása után a Ház Apponyi módosításával fogadta el a szakaszt.

Polónyi Géza 12. szakaszánál módosítást nyújt be, hogy a fuvarozás és ellátásra vonatkozó követelést a képviselőjelölt ellen csak annyiban lehessen érvényesíteni, a mennyiben hiteit érdemlően kiállított írásban rendelte meg a szóbanforgó ellátást, vagy fuvarozást a jelölt és a költségek megtérítésére írásban kötelezte magát.

Apponyi Albert gróf a 13. szakaszánál újra felszólalt és indítványozta, hogy a fuvardíjak megállapítása és az egész 13. szakasz töröltessék és helyébe egy új szakaszt iktassanak, a mely a fuvarozást és a szavazás helyén való ellátást egyáltalán megüjtja. A fuvarozás a választást oly módon megrágitja, hogy maholnap a társadalomnak épen az az eleme, a melyről kívánatos, hogy a politikai vezetést kezében tartsa, hogy a parlamentnek zömét alkossa, a magyar értelmiség osztály és a magyar középosztály jóformán ki lesz zárva abból, hogy a választásoknál érvényesüljön, kivéve akkor, ha nem törődve az anyagi tönkreteljesítéssel, belemegy egy választási harcba, vagy pedig egy erős pártkassza áll a háta mögött. A választók száma 50 százalékkal fog növekedni, tehát ugyanannyival a választási költségek is növekednek.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszol Apponyinak. Kifejti, hogy a nagymérvű decentralizációnak éppen az a körülmény állja útját Magyarországon, hogy a szavazatszedő küldöttségeket olyan férfiakból kell összealkítani, akik a törvénytudásnak és tekintélynek magas fokán állanak, a mi a választás korrekt keresztülvitele szempontjából elengedhetetlen. Ezért nem lehet nálaok a községenkénti választást meghonosítani. A megengedett választási költségeket csökkenteni kell. Külföldön egész mások a viszonyok. Ott a pártok nagy összegeket adnak agitációs célokra, minálunk ellenben a megengedett választási költségeket a jelöltek viselik és ez a körülmény nagyrészt hozzájárul ahhoz, hogy a középosztály nem vállal képviselőjelöltséget, amire pedig nagy szükség volna, ha pedig vállal valaki, az sok esetben anyagi romlást jelent. Hogy mennyire kívánatosnak látja a költségek csökkentését a kormány, bebizonyította azzal, hogy hozzájárult a zászlók és jelvények eltörlesztéséhez, a szavazóhelyek decentralizálásához, a mi minden esetre apasztja a fuvar-költségeket. A törvényben megengedett decentralizáción jobban tudmenni nem lehet. A kormánynak szándéka a kuriai bíráskodásról szóló törvény szerves reformját végrehajtani, most azonban nincs abban a helyzetben, hogy Apponyi módosítását elfogadhassa.

Sághy Gyula felszólalása után a Ház több módosítással elfogadta a javaslatot.

Előléptetés. A hivatalos lap mai száma közli: *Öfelsége Martin Ferenc, Hegedűs István és Gröfner Dénes 7. lovastüzér osztálybeli tartalékos hadnagyokat tartalékos tőhadnagyokká nevezte ki.*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Barics Gyula bucsu-fellépte „Helen” énekes színjáték.

* A Berky esték sokáig felejthetetlenek maradnak. Soha primadonna ilyen gyorsan nem hódította meg közönségünket és az aradi közönség, mely finyasságáról annyira ismeretes, egyszerre behódolt ennek a művésznőnek, akivel egyenrangú alig van a magyar operett színpadon. — Fellépéseit sorozatos telt házak nézték végig dacára a szezon végének, a pénztelenségnek és a háborúnak, és a meleg színházi esték az aradi színház legszebb régi estéire emlékeztetnek. A Drótos tót Zsuzsikáját, a Leányvásár Bessijét forró siker jegyében tapsolta végig a zsúfolt ház lelkes közönsége, amely Berky Lilit művészetétől szinte mámorosan ünnepelte. A Katonadolog Naki Nak szerepében bucsuzott el tőlünk ma este, s mi az ő feledhetetlen szép alakításaitól elragadtatva várjuk vissza. S ha az igazgató áldozatkészségének sikerül leszerződtenie állandó tagul, ami előtt még ma nagy nehézségek állanak, akkor az aradi színház egy distingvált igazi művésznőre, Berky Lili pedig egy öt színté szeretettel ünneplő, megértő közönségre lehet majd büszke. (W. K. dr.)

* A színház hírel. Varsányi Irén a Vig-színház legelső művésznője csütörtökön kezdte meg három estére tervezett vendégszereplését, a társulat legelőbb törekvése, hogy a közönség fokozott igényeit minél inkább kielégítse és ez vezette a társulatot, hogy bár nagy áldozatok árán, de három estére megnyerje Varsányi Irént. És tekintve, hogy az eddigi vendégszereplések a mostani lezárt helyre mellett tartattak meg, ez az egyetlen vendégművésznő, kinek fellépéseit a téli színház volt régi helye mellett tartják. A művésznő fellépéseinek sorrendje. Csütörtök „Déliab-éneke 7.” Péntek „Tanítónő”, és szombat „Pygnalion”. Jegyek mind a három előadásra előre válthatók a színházi pénztárnál. — Utolsó előadások. A színi idény befejezése előtt az utolsó előadások pünkösd vasárnapján és hétfőn tartottak. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyekkel a rendkívül nagy sikert aratott operette. „A piros ruhás hölgy” kerül színre, míg este 8 órakor rendezés helyekkel a „Hajduk hadnagya”, nagy operett. Hétfőn, utolsó délutáni előadás a „Zeuzsi kisasszony” és este 8 órakor utolsó előadásul a „Lengyelvér” nagy operett kerül színre. — Barics Gyula bucsu fellépte. Szerdán, társulatunk e kiváló művésznője bucsu felléptével a „Helen” szenzációs énekes színjáték került színre, ugyanabban a szereposztásban, mint a bemutatott előadás alkalmával, a két vezető főszerepben Pataky Vilma és Barics, míg a többi szereplők Borosnyai, Benkóné, Follinuszné, Várnai, Győző, Kertész, Kiss Miklós, Polgár stb.

* „Mozi nap” az Apollóban. A háborus jótékonytárgygyűjtés érdekében minden alkalmat meg kell ragadni, hogy minél nagyobb anyagi tőkét gyűjtsenek a szenvedésre, a nélkülözésekre, a nélkülözésekre. Az ember szeretet gyakorlása ötleteket is termel, a „Füstelen nap” után május 19-én, szerdán mozi napot tart az ország. A mozgósínházak nagyrésze ezen a napon teljes bevételét az Augustus gyorssegély-alapnak és a vöröskeresztnek adja. Az aradi Apolló-színház ezt az alkalmat is megragadta, hogy ismét áldozatot hozzon azokért, akiknek segítségére szükség van. Az Apolló-színház áldozatkészségében a legvégső határokig ment: a szerdai bevételnek minden illért az említett nemes célra adja s a kész kiadásait sem vonja le abból. Hogy mennél nagyobb legyen az összeg, amelyet az Apolló-színház fel fog ajánlani a jótékony célra, az igazgatóság a filmpiac egyik legérdekesebb szenzációs slágerét, „Az örök-dög”-öt tűzte ki műsorra. Az ötfelvételű remek drámai filmet kívül több más újdonság szerepel az Apolló szerdai új műsorán. Aki az Apolló-színház szerdai műsorát megnézi, a maga szórakozásával jótékonytárgygyűjtés is gyakorol.

* Kacagj Bajazet! (Az Uránia mai szenzációja.) Megint egy Schildkraut film, még pedig a javából. A nagy művész e szerepében egy csunya férfi történetét játssza el utólrhetetlen tökéletességgel. Mélyreható költőien elgondolt tragédia ez, mely azonban csörgősípkás komédia ruhába öltöztetődött, hogy annál jobban, annál mélyebben maradjon meg emlékezetünkben. A film e csodásan finom és nemes feladat megoldására a művészek díszgárdáját

vonultatta fel, Schildkraut a színjáték legmagasabb tereit járja, olyan magasakat, hogy szinte szédületes őt követni. Epizodszerepekben nem kisebb művészek, mint Ferdinánd Bonn, Alfréd Abel, Hanni Weisse és Johanna Terwin jeleskednek, oly együttes ez, melyet vásszon még nem mutatott be. Olyan csodás nagy művészet van ebben a képben, hogy a kritikusnak tolla meg-megakad. — *Moisi film „A lejton” legközelebb az Urániában.*

Csataldzsánál orosz csapatok akartak partraszállni.

(Gallipoli félszigetet erősen tartják a törökök. — Elvérzik az angol főnemesség a Dardanelláknál.)

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly—Amsterdam, május 18.

Megvívhatatlanok a Dardanellák.

Konstantinápoly. A Milli-ügynökség jelent: A főhadiszállás közli: A Dardanelia arvonalon tegnap semmi jelentős esemény nem történt. Az ellenfelek csak gyöngy- és gyalogsági tüzelést váltottak. Egy kisebb szállítóhajót a mi ütegeink megsértettek. Jobbszárnyunk csapatai a Sed il Bani szakasztól délre visszafoglaltak egy magaslatot, amely kétszáz méterre állott állásaink előtt. Sarspale mellett Nekritől nyugatra tegnap egy francia cirkáló partraszállított nyolcvan katonát, a Szmirnától délre fekvő partvidéken. A partraszállítottak azonban parti őrségünk tüzelése folytán futásnak eredtek. Egy másik cirkáló Szofer mellett, Szenikától nyugatra, mintegy száz katonát szállított partra. Csapatunk az ellenséget elűzték, amely tíz halottat és sebesültet veszített.

E hó 15-éről 16-ára virradó éjjel két ellenséges hadihajó, amely a szmirnai erődök előtt cirkált, kénytelen volt visszavonulni, miután egyikük ütegeink tüztől sérülést szenvedett. A többi harc téren nem történt jelentős esemény.

Berlin. A Wolff-ügynökség külön tudósítója jelent Konstantinápolyból: A Reuter-ügynökségnek a Dardanelláknál folyó hadműveletekről közölt jelentése, hogy ott a törököket körülkerítették volna, egyáltalában nem felel meg a valóságnak. Eilenkezőleg áll a dolog. Az angol állás azáltal állandóan Sed il Bar mellett és jelenleg már csak mintegy két kilométernyire nyulik be a déli határról a szárazföldre. Ott van az első magaslatokon a többszörösen megerősített hadállás. A török hadsereg nagy számbeli túlsúlyban van. Teljes urai ettől az állástól kezdve az egész Gallipoli félszigetnek. Az entente másik állása Ari Burnunál van és mintegy félkilométernyire nyulik be a szárazföldre. Ezt az állást a nagy számbeli túlsúlyban lévő török haderők tartják bekerítve. Egy angol ausztráliai partraszállított csapatnak április 15-én történt elkeseredett áttörési kísérletét Ari Burnunál visszaverték, miközben a szövetségesek mintegy 1500 embert veszítettek. A parti hidat és a parton emelt ideiglenes raktárakat a török tüzérség tüzelése legnagyobbbrészt elpusztította. A francia csapatok partraszállítása Kum Kalnál, amely a Reuter-ügynökség szerint a török haderők megtévesztése céljából történt, a francia csapatok gyors megsemmisítésével és visszavonulásával végsőre véget ért. A Kum Kalnál lévő török ágyúk már a következő napon a Sed il Bar mellett folyó harcban vehettek részt.

Az expedíciós sereg pusztulása.

Szaloni. Mudrosból ide érkező levelek jelentik, hogy ott a múlt héten 17 magasrangú angol és francia tisztet, köztük egy tábornokot temettek el. Az

angol-francia expedíciós hadsereg eddig 30.000 embert veszített.

Négyszer visszavert orosz partraszállítási kísérlet.

Szofia. Az Uronak jelentik Burgaszból: Iniada felől, a bolgár határtól körülbelül 8–10 kilométernyi távolságról, csaknem egész éjjel sűrű egymásutánban hallatszottak heves bombázásból eredő detonációk.

Szofia. Constanzából jelentik: A Feketetengerről ide befutott Anion nevű hajó kapitánya jelenti a kikötőhatóságoknak, hogy Csataldzsá körül az orosz flotta csapatok partraszállítását kísérte meg, Midia és Iniada között. A hajókról heves tüzzel árasztották el a partokat és ennek védelme alatt a csapatok megkísérelték a partrajutást. A török védősereg a kísérletet négyszer visszautasította.

Anglia nem merl bevallani rettenetes veszteségeit.

Amsterdam. Az angol kormány-nak nincs bátorsága a Dardanelláknál szenvedett szárazföldi rettenetes veszteségeket nyilvánosságra hozni. Miután a tengerészeti tisztikar tagjait az angol főnemesség és nemesség szolgáltatja, ez a társadalmi osztály szenvedett a legsúlyosabban. Így Asquith premier-miniszternek fia súlyosan megsebesült, unokaöccse pedig elesett.

Fél az entente a német tengeralattjáróktól.

Athén. A szövetségesek hadihajói az aegaei tengerben kutatják a német tengeralattjárókat.

Szállítási kiírás hadfelszerelési cikkekre. A közös hadseregnél a legközelebbi időben szükséges szállítások a következők lesznek: Ruházati anyagok: a) posztó és kész posztófajok előírással tisztá gyapjuból, továbbá tisztá kammgarn, chevot és tiroli loden áruk (gyapot, vagy mügyapot) vegyítés nélküli; orosz-szürke gyapot; b) mosókaliko és vászonvégek alsóruhákhoz; c) lábbelik (cipők, bakancsok, télbakancsok és osimák) tehénbőr-ből, előírás szerint. Felszerelési tárgyak: Emberek és lovak számára bőrből és érből, nevezetesen tisztá csomagzsákok, főzőedények, tábori kulacsok, autó jelzőtáblák, lószabályok, tábori konyhák, lábszárvédőkre, szücsárkákra, vízmentes ruházati tárgyakra, sátorlapokra, tábori és kenyérszárókra.

Dinasztiánk a haza védelmében.

(Személyvények Gáspár Artur Lányveből.)

József főherceg.

(Részlet a József főhercegről szóló cikkéből.)

Andersen egyik csodaszép meséjében a kis fiu ámulva nézi a macskát, amint a me-redek háztetőn ég és föld között nyugodt egy-kedvűséggel sétálgat.

— Nem félsz-e odafenn, hogy leesel? — kérdi, mikor a macska lejön.

A macska összerázkódik, a szeme nyug-talanul villog. Szemrehányóan mondja:

— Te rossz fiu, miért mondtad meg, hogy félni is lehet...

S még aznap történt, hogy a macskát a gyárépület szédületesen magas falánál halva találták. Fél — először életében — és le-aubant...

Amikor először jártam kinn a hóborított hegyoldalban az ellenség tűzének kitett lövő-árokból, a derék magyarjaink kedélyesen szalonnáztak, pipáztak negyven lépésnyire az orosz árkoktól, ahonnan száz halál leste minden mozdulatukat. Andersen macskája jutott az eszembe és elnyomtam a kérdést, ami már-már a nyelvemen volt:

— Nem félnék-e néha kentek ilyen közel a muszkához?

... Visszamentem a hadtestparancsnok-sághoz. Utközben több katonával találkozva sok szó esett arról, hogy ebben a seregben van egy katona, akit nem fog a golyó. Két ízben is próbálkozott vele a varázst nem ismerő buta muszka-golyó. Nagy-Csertesznél a csiz-májában akadt meg, Uzsoknál a sapkáját vitte keresztül. Őt magát nem érte. Nem is érthette, mert — tetszik tudni — nem fogja a golyó...

S azután láttam ezt a katonát, akit varázs véd golyó, acél ellen. Meleg nézésű a szeme. Az arca komoly. Nem mosolyodik el egy pillanatra sem és mégis olyan csodásan derűs, jóleső a tekintete. Hallom, amint egy bajtársá-hoz — hóban ázott, agyagos lövőárokból be-szározott magyar bakához — beszél. Mintha muzsika volna a szava. Mély, férfias a hangja, lassan, magyarosan ejti a szót és egyszerűen beszél, hogy az iskolától, nyomtatott betűtől távol, isten verőtenyes napja alatt nevedett pusztai magyar legény úgy érsi, testvér szól hozzá.

— A fenség... mondják a tisztjei és a szemük szeretettől sugárzik, amikor róla be-szélnek. De a katonái csak „Jóska apánk“-nak hívják. És imádják mind. A magyar hogy-ne imádná, amikor a maga szíve dobbanásá-nak visszhangját hallja fényes palotában, feje-delmi bíborban nevedett vezére szavából. De rajongással szereti a német, a román, a szerb s a többi katonája is, akit mind kedves fiának mond, aggódó gonddal kíséri, ha átlőtt tagokkal viszik hátra, maga ápolja, segíti, vi-gasztalja s így bucsuzik tőle:

— A vízontlátásra!

Az ő katonája mind siet is vissza „hozá“, ha csak valahogyan tudja már a lábát von-szolni.

Amikor végigjártam a hetedik hadtestet, ahol a mi József főhercegtünk a vezér, meg-értettem, miért nem ismer félelmet az a ka-tona, aki éjjel, nappal, hóviharban, golyó-záporban, kolera, tifusz veszedelmében maga mellett látja a vezérét, a félistenét, akit „csoda véd, hogy golyó, acél, betegség nem fogja...”

Irmgard nővér.

Észak-Galicia, 1914. őszén.

A kórterem nyitott ablakán ágyudörgés hangzik be. Távoli mennydörgéshez hasonló mély, tompa robaj. Az utcát felveri a trén-szekerek dübörgése, kocsisok káromkodása, lo-vak patkójának kocogása.

Az ablaknál áll az ápolónő fehér ruhában. A letűnő nap sugarai glóriát szőnek a feje köré. Az ágyakban lázálomban, fájdalomtól ki-merülten fekszenek a sebesültek. Az egyik — a szeme alig látszik ki a fejét elborító kötés-ből — átszellemült arccal figyel a szelid né-zésű bájos nőalakot, amint a vérben áztatott csatatér peremén lebukkanó nap glóriát fon a feje köré.

A nap letűnik. A teremben hirtelen hű-vösség támad. Oda a meleg. Az ablakot be-osukják. Kinnrekedt az utca lármája, ami leg-alább lekötötte, kábította, foglalkoztatta az ide-geket. Itt van újra a valóság a 38 és fél fo-kos seblázzal, a rémitően sajgó, zuzott tagok-kal, a srappelltüzből odaveszett szem helyén égető testi és lelki gyötrellemmel. A természet mély sóhajtás hatja át. Az ápolónő odamegy az ágyhoz, ahonnan a panaszos hang jön. Azután a másik ágyhoz, a harmadikhoz s át a másik terembe, ott is sorra, ágytól ágyhoz. Amerre elhalad, felderülnek a fájdalomtól el-torzult arckok, a szemekben a láz imbolgó tü-zével egy másik fény kel bírokra. Ez a fény néha győz és ilyenkor a szegény, elgyötört se-besült szemében mély hála, áhitatos szeretet ragyog.

Aki ebben a kórházban van, az félig a halálé. Az a lenge női alak, amint ágytól ágyhoz siet, szemtől-szembe áll harcban a kö-nyörtelen végzettel. Mert itt — az orosz ágyuk torkában, ahol minden pere az utolsó lehet, mert a következőben talán kozákiok patkója dübörög a kórház előtt a kövezeten — csak a legsúlyosabb sebesültek maradnak. Az jut ide, ebbe az ugyszólván a harcban fekvő kór-házba, akit már vasutra vagy szekerre se lehet tenni, mert inkább halott, mint élő, akire az orvos kimondta a véleményt: nem szállítható. A többi hátrább az ország belsejébe viszik vöröskeresztes és máltai vonaton, rendes szállítmánnyal, ha az se jut, szekeren, — de vi-szik, hogy ellenség kezébe ne essék. Mert hát-rább, az ország belsejében van hely, orvos, ápolás, nyugalom s az orosz ágyuk töze meaz-sze van. Ott nem áll a mozdony éjjel-nappal fűtve, hogy talán már öt perc múlva vigye a „kiürített“ kórház szomorú terhére: az előnyo-muló ellenség elől az utolsó peroban elvonuló orvosokat, ápolónőket s néhány valamiképp szállítható beteget, akire nézve a vasut nem jelenti a biztos halált.

Jaroslauban láttam először Irmgard nővért. A távolból áhitattal néztem, csodáltam a hős lelkű nőt. De akkor sietnem kellett, mert a város északi szélén már gyalogsági puskák és gépfegyver szórta a halált a Sanon át igyekvő orosz tömegekre. Én elmentem, de Irmgard nővér maradt. Kérlelték, hogy csatlakozzék a távozókhoz. Mosolyogva mondta, hogy a bete-geivel marad és sorra járta az ágyakat, vigasz-talta a közelgő csataajtól felizgatott sebesülte-ket, törülgette az izzadságot a fáradt homlo-koikról. Később hallottam, hogy csak akkor távozott, — félig-meddig erőszakkal bírták rá — amikor az utolsó épkézláb emberünk is el-indult, hogy visszavonuló csapatainkkal együtt kijussan az ellenség hatalmi köréből.

Krakóban is a legsúlyosabb sebesültekhez osztotta be magát Irmgard nővér. Így kezdte a háború legelején Przemyszlben s azóta mindig a legnagyobb önfeláldozást és legtöbb mozzártást igénylő feladatokat választotta maga számára. Mosolyogva végezte azt a munkát, amit minden viszonyok közt őt — munkában, nehéz kenyér-keresetben edzett — hivatásos ápolónő is roa-kadozva végez el. Heteken, hónapokon át dol-gozott szinte pihenés nélkül éjjel-nappal ott, ahol a harctér közelsége folytán a szolgálat fokozottan izgalmasabb, veszélyesebb, fárasztóbb. Először, a harcra közvetlen eszmézésé-sében, ahol még nem válogatja ki járványorvos a kolera, a vérhasban és tifuszban szenvedő-ket. Ahol a csatatérről, a segélyhelyről első kézből jön minden.

Irmgard nővér naponta szembenállt a vö-rös, fekete és sárga halál minden borzalmával, de a rémes betegségek képe nem riasztotta meg. Csak a sebesültjét, a szenvedő beteget látta. Minél borzalmasabb volt a feladat, annál nemesebb önmegtartóztatással s a vértanúk halál-megvetésével, a minden szenvedéssel együtt-érző örök Szeretet gyengédségével vállalta és végezte el.

Irmgard nővér hajnaltól hajnalig ápolta bársányos, könnyű kezével a sebesültjeit. De saját maga számára a rendelkezésre álló kevés munkasort egy pillanatra se vette igénybe: még a ruháját is maga mosta. Mert a szenve-déshez sok piszok tapad, de ott, elől, a harc-vonal közelében a sebesülteknek is alig jutott más kiszolgálás, mint amiben ezektől a fáradszhatlan, bársányos kezeiktől részesültek.

Egy hideg reggelen a nap nem sütött be a kórterem ablakán. A szegény sebesültek tá-reimtelennül nézettek az ajtó felé. Hiába. Irmgard nővér nem jött. Helyette egy másik ápolónő járta sorra az ágyakat. Ő beszélt el a sebesült katonáknak, hogy Irmgard nővér hosszabb időre hagyta el őket. A sok álmatlan éjszaka s a fáradtság nem győzte le, de beteg lett s az orvosok nem engedték, hogy a nehéz munkát lázasan, nagybetegén folytassa. Pedig nem akart a sebesültjeitől megválni. Végre az atyja küldött érte s ekkor — mint jó katona — Irmgard nővér engedelmességet, mert az atyja a hadsereg legtöbb katonája: Frigyes főherceg tábornagy.

Irmgard nővér — Izabella Mária főher-cegnő — anyja, Izabella főhercegnő gondos ápolása következtében hamar gyógyult meg. Egy reggelen újra besütött a nap a súlyo-san sebesültek kórtermébe és Irmgard nő-vér visszatért. Sorra járta az ágyakat, törül-gette a verejtéket a kimerült, bozontos arckokról.

Amikor a harcban álló főhercegeink-ről szólok, nem állhattam ellent a kísértésnek: el kellett mondanom egyet-mást úgy, amint sebesült hőseinktől hallottam. Ha vétettem volna az ildomos tartózkodás ellen, elnéző ité-letért esedezem: sebesült hőseinknek tartozom azzal, hogy áhitatos hálájuknak formát adni megkísértem.

A nyári idény küszöbén

eikönözés, lakasváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakcímeiket, a lap pontos szétküldése szempontjából — leg-utolsó tartózkodási hely megjelö-lése mellett — a kiadónak közöljék

(Salandra új kormánya elhatározta az intervenciót. — Befejezett tények előtt áll a kamara. — Beavatkozás az entente javára. — A szenátus a háború ellen. — Holnap tanácskozás a királynál.)

— Távirati tudósítás. —

Róma—Turin—Berlin, május 18.

Németország kitart a monarchia mellett.

Berlin. A birodalmi gyűlés mai ülésén Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár a következő kijelentést tette:

— Ismeretes, hogy Olaszország és a monarchia között a viszony nagyon kiélesedett. Tíz tegnap bejelentette, hogy a monarchia a barátságos viszony biztosítására messzemenő engedményeket tett. Németország az engedmények loyális keresztülviteléért garanciát vállal. Az olasz nép választás előtt áll, vajon régi nemzeti vágyainak teljesülését békés úton akarja-e, vagy háborúba akarja kergetni az országot. Nem akarom feladni a reményt, hogy a béke mérlege nehezebb lesz, mint a háborúé. Bárhog is döntsön azonban Olaszország, Németország hű szövetségeseivel a veszélyekkel szemben is helyt fog állani!

A kancellár szavait hosszas viharos tetszés fogadta, a karzat percekig lelkesen tapsolt.

Nagyköveteink Sonnínónál.

Róma. Sonnino külügyminiszter ma délelőtt fogadta Bülow herceg német, utána pedig Macchio báró osztrák-magyar nagykövetet.

Az új orosz követ a királynál.

Róma. A király kihallgatáson fogadta Giers új orosz nagykövetet, akitől átvette megbízó levelét.

utazott, hogy a május 19-én a Quirinálban levő tanácskozáson jelen legyen.

Nagyköveteink tanácskozásai.

Milanó. A Lokalanzeiger jelenti Chiassóból: Machio osztrák-magyar nagykövet a tegnapi nap folyamán kétszer meglátogatta Bülow herceget és pedig délelőtt kilenc órakor és délután félöt órakor.

Olaszország és az entente megállapodásai.

Róma. A félhivatalos Tribuna azt sejteti, hogy Olaszországnak a hármasszövetségkel való megállapodása valószínűleg csak jegyzékváltáson alapul, olyan megállapodáson, amely határozottan kimondja, hogy addig nem lép életbe, amíg bizonyos feltételek nem teljesedtek be. Tudjuk, mondja a lap, hogy Salandra az utolsó pillanatig el volt határozva, hogy a parlament jóváhagyásáig nem dönt.

Lugano. A Tribuna arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a minisztérium tett-e kötelező kijelentéseket az ententének, kifejti, hogy ha ilyen nyilatkozatok történtek, azokat meg is kell tartani és pedig a végrehajtók teljes felelősségére. A lap azonban még mindig lehetetlennek tartja, hogy ilyen megegyezés történhetett volna. Ő csak nem kötelező, feltételekhez kötött megegyezésre gondol; a Corriere della Sera ezt azonban kétségbevonja.

A Stampa kételkedik az intervencionista lapok ama hírében, hogy Olaszország fölmondta a hármasszövetséget és végleg lekötötte magát az entente-nak. Még föltenni is abszurdum, — mondja a Stampa — hogy Olaszország ennyire lekötötte volna magát.

Minderről az Avanti azt mondja, hogy nem egyéb, mint esztelen csalás az ország kárára.

A monarchia kompenzációi.

Milanó. Az Idea Nazionale arról biztosít, hogy a végleges osztrák-magyar engedményeket előbb mutatták be Giolittinek és Bartolini-nak és csak azután az olasz kormánynak.

A képviselőház tegnapi ülésén Tizza István gróf Andrássy interpellációjára kijelentette, hogy az Olaszországnak adandó területi engedményekről a Stampa nyomán a német

újságokban megjelent hírek nem fedik ugyan egészen a tényállást, de nagyjában megfelelnek a valóságnak. A Stampában maga Cirroni képviselő, Giolitti barátja, hivatkozva arra, hogy ezt az ajánlatot a monarchia már hivatalosan megtette az olasz kormánynál, azt a következőkben ismerteti:

Ausztria-Magyarország felajánlja:

1. Az egész Trentinót, azaz Dél-tirolnak olaszlakta részét.

2. Az Isonzo területet Gradiskával együtt.

3. Kiterjedt autonómiát Trieszt városának, olasz egyetemmel és szabad kikötővel.

4. Ausztria-Magyarország kijelenti érdek nélküliségét (desinteressement) Délalbániában és elismeri, hogy Valona olasz birtok.

5. Ausztria-Magyarország és Németország, hogy bizonyítékát adja ama szándékának, hogy Olaszországgal állandó jó viszonyt kíván, hajlandónak nyilatkozik megvizsgálni Olaszországnak Görz városára és néhány dalmát szigetre vonatkozó követelését.

Ez engedmények keresztülvitelét a német birodalom garantálja.

Polgárháború előtt?

Lugano. A Popolo e Libertá Chiassóból azt a telefonjelentést közli, hogy az olasz tüntetések egyre fenyegetőbbek lesznek, mert a katonaság egyáltalában nem akarja elfojtani a háborús tüntetéseket. A helyzet komoly és most már mindenki azt akarja, hogy a leggyorsabban döntsön a kormány, mert a polgárháború veszedelmei egyre fenyegetőbbek lesznek, ha a döntés el nem vágja a tüntetések lehetőségét.

Németek menekülése Olaszországból.

Lugano. A németek Olaszországból való menekülésében beállott szünetet pénteken este újabb tömeges menekülés váltotta fel. Pénteken ismét több mint 2500 menekült érkezett, szombaton csaknem 3000 menekültet számláltak. Olaszország vasuti forgalmát kevés nap-pali vonatra korlátozták.

Milanó. A németek elutazása Olaszországból már megtörtént. A Gotthard-vasut vonatai csaknem egészen üresen járnak.

Olaszok hazatérése.

St.-Gallen. Kelet-Poroszországban Rorschachba érkezett hazafelé való útjában 250 olasz alattvaló. Az utazás az olasz kormány költségén történik.

Francoország megerősíti az olasz határt.

Gent. Ideérkezett hírek szerint Franciaország csapatokat és tüzérségi anyagot küldött a délkeleti helyőrségekből az olasz határra. A megerősítéseket Modenáig koncentrálják.

Az „Avanti” elkobzása.

München. Az olasz szociálista körökből azt írják a Münchener Post-nak, hogy a békepropagandát igen megnehezítették Itáliában. Hogy a békemozgalmat elnyomják, az intervencionista párt ügynökei mindenfelé elkobozták az Avanti vidékre szánt lappéldányait. A szociálisták, most a lap helyett röpiratokkal igyekeznek fölvilágosítani a népet.

Giolitti lapja írja: Olaszország az entente mellett háborúba megy.

Lugano. A Stampa, Giolitti lapja írja: Majdnem bizonyos, hogy Salandra a régi, vagy kibővített minisztériummal visszatér a kormányra. Mindkét esetben bizonyos, hogy Olaszország az entente mellett beavatkozik a világháborúba, a kamarát az intervenció befejezett ténye elé állítva.

Éjjeli minisztertanács.

Chiasso. Rómában ma éjjel fél-tizenegy órakor minisztertanács volt.

Szabad a kormány utja.

Milano. A Corriere írja: Miután a Giolittisták akadályai el van seperve az utból, a kormány utja szabad a király és nemzet akaratából.

Tanácskozás a Quirinálban.

Róma. Az abruzzói herceg, az olasz flotta főparancsnoka, az első hajórajhoz tartozó Conte de Cavour admirális hajóval Nápolyba érkezett. Itt találkozott az osztrák herceggel, aki a Vörös Kereszt főparancsnoka és vele együtt Rómába

Az olasz szenátusnak nem kell a háboru.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Chiassóból: A Corriere della Sera, mely tudvalevőleg intervencionista, a szenátus magatartása aggasztja, de megnyugtató argumentumokat keres. Nem való, hogy az egész szenátus neutrálistákból áll.

A békés megegyezés reménye.

Milanó. A legutóbbi események szerint, dacára a forradalmi tüntéseknek, nem tesznek le a beavatottak a békés megoldás reményéről. Valószínűnek tartják, hogy a parlament többsége a béke mellett foglalt állást, azok miatta kompenzációk miatt, amelyeket a monarchia ajánl föl. Valóban Ausztria-Magyarország ajánlatai annyira kielégítők, hogy a legközelebbi helyzetben sem volt remény azokra.

Az entente római akciója.

Páris. A Temps írja: Párisi vezetőkörökben a helyzetet nem látják kedvezőnek és az entente nagyköveteinek tanácskozását Sonnino és Salandra bizalmi embereivel nem kielégítő eredményűnek mondják.

A berlini lapok és az olasz válság.

Berlin. A berlini lapok az Olaszországból érkező jobb híreket is skeptikusan fogadják és intenek mindentéle rózsás megítéléstől.

Az angol sajtó és Olaszország.

London. Az angol sajtó aggodalommal nézi az olasz eseményeket s attól tart, hogy a háboru sikerülhet lesz. A Times mindamellett azt hiszi, hogy sikerült Bülow „intrikáját” megkíséríteni. A Pall Mall csatlósának ad kifejezést a történeteken, mindamellett reméli, hogy a most következő elhatározás az angolokra nézve kedvező lesz. Az Evening Standard azt írja, hogy egész Olaszország a háboru mellett s Giolitti ellen van. A nagyvárosok tüntetéseit ezt bizonyítják. A király pedig remélhetően teljesíteni fogja a nép kívánságát. A Westminster Gazette is bizalommal tekint a királyra, aki a cöp akaratára szerint fog cselekedni.

Orosz hang.

Kopenhága. A pétervári Novoje Vremja a jelenlegi helyzettel foglalkozván, azt írja, az oroszok galiciai veresége csak átmenet egy újabb védelmi vonalra. A lap különös nyugtalanságot áruul el Olaszország magatartását illetően, pedig rövid idővel ezelőtt még Olaszország beavatkozását szívből nem kívánatosnak jelezte. Most pedig ezt kérdi: Mikor fog hát végre Olaszország óstáun vere telpezsádni?

Tüntetések.

Milano. Bolognában véres összeütközés történt a háborus partiak és a békeszerzők között. A rendőrség csak nagy nehezen bírta szétjelválasztani a kózdó feleket. Mazzoni szociálista képviselő az utcan súlyosan bántalmazták. Génauában a tomog beverie egy nőmet sörház kirakatait. Különleges tüntetés volt a német és osztrak-magyar konzulatok előtt.

Lugano. Rómában tegnap nagy népgyűlések voltak, amelyekben a papok is beszédeket tartottak.

Cuiasso. Turinban tegnap a diákok háborus partit tüntetést akartak rendezni, azonban a számjegesség mellettük szelvettek őket.

Szállítási visszaélések Gyulán.

(Letartóztatott kereskedők, — Szegedre szállították a katonavádoltakat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, május 18.

Hetek óta beszélnek, hogy a békésmegyei Gyula sem marad ki ama városok közül, ahol a szállítási visszaélések történtek. Valószínűvé tette ezt a körülményt, hogy néhány gyulai ügyvéd sűrűn jött Szegedre és ilyenkor a szegedi honvédügyészség körül voltak láthatók. A gyulai panamákról eddig a következőket állapítottak meg:

Mintegy 6 hét előtt egy szegedi hadbíró-főhadnagy érkezett Gyulára, aki három héttig tartózkodott ott. Ez alatt az idő alatt kihallgatott körülbelül száz embert, akiket nagyrészt megidézett, de sokakat a rendőrség közbenjöttével, a környékről pedig a csendőrség útján előlított. A kihallgatások és előállítások eredményeként letartóztatott nyolc polgári egyént és pedig egy mészárosot, hét kereskedőt, valamint három katonát vádlottat.

A mészárosok és kereskedők a hadsereg részére szállítottak és pedig a már ismert recept szerint: amit szállítottak, azt tulajgés áron számlázták, másrészt pedig egyáltalán nem szállítottak, de nagy számlákat nyújtottak be. Hogy ezek a hamis számlák ki lettek fizetve, annak természetesen csak a hadnyag ellenőrzés lehet az oka, valamint az, hogy a garnizóban a szállítóknak egy, vagy több büntésük volt.

Annyit megállapítottunk, hogy rendkívül bonyolult és messz. elágazó bűnügyről van szó. Csakis katonai ügyész végezte eredményesen ezt a nyomozást, mivel olyan tekintélyes gyulai polgárokról van szó, akiknek intaktaságáról minden polgári halóság a legszigorubbán meg volt győződve mindaddig, amíg a katonai ügyész megdönthetetlen bizonyítékok sulya és a vádlottak egy részének beismerése és vallomása alapján letartóztatta őket.

Hogy mekkora a katonai kincstár kára, azt természetesen megállapítani nem tudjuk, de beavatottak állítása szerint a katonai ügyész mintegy kétszázötvenezer koronát hozott magával Gyuláról, mint olyan pénzt, melyet a gyanúsítottaknál elrejtve talált részint befalazva, részint a kályhacsövekben. Nem utolsó dolog például, hogy egy őrmester lakásán a szekrény és a fal közé dugva nyolcvannégyezer korona került elő, amelynek eredetéről az őrmester természetesen nem tudott számot adni. Kinos jelenetekben természetesen nem volt hiány. Egy F.-né nevű asszonyt, akire a család rá volt bizonyítva, nem lehetett letartóztatni, mivel áldott álla. otban volt és gyermekét azóta már meg is szülte. Egy mészáros nem lehetett letartóztatni, mivel a katonaság már másnap bus nélkül maradt volna. Így tehát katonai felügyelet alatt ugyan, de szabadságban maradt.

A gyulai törvényszék fogházában vizsgálati tagságban letartóztatva vannak Neumann György, Luszti Adolt és Jambor Imre, míg Fuchs Lipóiné, Viagyovits József, Remelo József és még több szállító ellen súlyos gyanuokoz, sőt bizonyítékok alapján folyik a vizsgálát.

A gyanúsított katonák ezidő szerint a szegedi honvéd-ügyészség Béke-utcai fogházában vannak és várják az ügyészség döntését.

A szegedi honvéd-ügyészségen, a legszigorubbán elzárkóztak minden felvilágosítás elől

és minden kérdésre kiterő választ kaptunk. Annyit mégis megtudtunk, hogy ezt a monstrósalást Szende Vilmos dr. hadbíró-főhadnagy fedezte fel és ő volt az, aki három héten át ezt a messzeterjedő ügyet kinyomozta s a gyanúsítottakat letartóztatta és az ellopott negyedmilliót a kincstárnak visszaszerezte.

Hadikölcsönjegyzések Aradon.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 15.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál ma igen élénk érdeklődés mutatkozott a hadikölcsönnyek iránt. A nagyobb jegyzések a következők:

Werner Miksa	2000 K
Uzvegy Remmen	
Matyasné	20,000 K
Kutányi Ferenc	10,000 K
Weiss Lajosné	1000 K
Manowitz Emil	1500 K
Goldschmidt Jakab	10,000 K
Pollak Vilmos	10,000 K
Steiner János	15,000 K
Dóry Jenő	16,000 K (ma

tévesen 6000 K jelent meg.)

Ezen kívül apróbb tételekben ma 15,400 koronát jegyeztek, úgy, hogy a mai nap eredménye 81,900 korona.

Az Aradi Csanádi Takarékpénztárnál eddig összesen háromzetezer koronát jegyeztek, amiből a mai napra negyvenezer korona esik.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál a jegyzések összege egymillió hatszszathetvenharomezer koronát tesz ki. A mai nap eredménye száznegyvenhétezer korona, amely a következőképp oszlik meg:

Weiss Mór és Fiai	100,000 K
nyeki Kántig Jánosné	10,000 K
Nesnera Odon dr.	2000 K
ozv. Hajek Antalné	2300 K
Vásarhelyi András	2000 K
Kornis Armin	2000 K
Havas Annuska	4000 K
Boros Zsuzsa	2500 K
Niedermaier József	2000 K

Az Aradi Ipar és Népbanknál eddig 92,700 korona értékű hadikölcsönt jegyeztek, amiből Metzger Fülöp dr. 5000, Pittner József pedig 2000 koronát jegyzett. A Központi Takarékpénztárnál ma nem történt jegyzés. A Viktoria Takarékpénztárnál a mai 5000 koronával a jegyzések összege 22,000 koronára szaporodott.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál eddigi jegyzések összege 82,600 korona. Ma tizenhatezer koronát jegyeztek, még pedig Juhász Géza dr. 10,000 koronát, Hönig Frigyes és családja 5000 koronát, Cassenmayer Emerichné Wien 3000 koronát és Plank György Wien 3000 koronát. Ugyancsak a Polgári Takarékpénztárnál jegyzett az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet hatezer koronát.

Az Aradi Közgazdasági Banknál a jegyzések összege 30,600 koronára rug, amiből Guizjahn Mihály és neje 10,000, Kókényesi Imre (Wien) 5000, Fessler Karoly 5000 és Schaller Richard 4000 koronát jegyzett.

Az Aradi Újságírók Segítő Egyesülete ma dé. után Fabry Sándor dr. elnöklété alatt tartott választmányi ülésében egyhangulag elhatározta, hogy a második hadikölcsönre tőkéje kölhaszná.ásával ismét nagyobb összeget jegyez. Az első hadikölcsönél 12,000 koronás jegyzéssel jelentkezett a fiatal egyesület, most pedig kimondták, hogy tízezer korona értékben jegyeznek 5 és fél százalékos kötvényeket: a második hadikölcsönből.

Amerika tiltakozó jegyzéke a Lusitania elsüllyesztése miatt.

(Az Egyesült-Államok követe átadta a jegyzéket. — Nem fogadja el Amerika az előzetes figyelmeztetést. — Munió hiány miatt panaszkodik Anglia.)

Távirati tudósítás.

Berlin—London, május 18.

Amerika kész lépést tenni Németország ellen.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Amerika jegyzékét a Lusitania elsüllyesztése ügyében ma adta át a berlini amerikai nagykövet Jagow külügyi államtitkárnak.

A jegyzék hivatkozik arra, hogy a Lusitania, Falaba, Cushing és Gollight gőzösök elsüllyesztésével amerikaiak is elpusztultak. A sérelmes eseteket az Egyesült Államok kormánya növekvő nyugtalansággal és megdöbbentéssel figyeli. Az Egyesült Államok kormánya nem láthatja, hogy a tengeralattjárók intézkedése a német kormány hozzájárulásával történt. Az Unio nem engedheti meg, hogy amerikai hajókat, vagy utasokat, utazzanak azok bár hadviselő államok hajóin, a tengeri veszedelmekre figyelmeztessék. A jogok megsértéséért kénytelen szigorúan felelőssé tenni a német kormányt. Az Unio teljes komolysággal figyelmezteti a német kormányt, hogy akár semleges, akár hadviselő állambeli polgárok élete nem veszélyeztethető ellenséges felfegyverzett kereskedelmi hajó elfoglalásával, vagy elpusztításával. A tengeralattjárók gyakorlatilag nem használhatók fel az ellenséges kereskedelem megkároztatására a humanitás sérelme nélkül. Az amerikaiak a tengeren oda utazhatnak, ahová útleiteik vezetnek a kormányuktól jogosan várják el, hogy jogaik gyakorlásában támogassák őket. Amerika óvja a német kormányt törvénytelen eljárásának következményeitől. Az eljárás mentességének nem tekinteti az előzetes órást a remélt, hogy a mérhetetlen kárért kárpótlást nyújt. Követeli az esetek ismétlődésének megakadályozását tekintettel a barátság különös kötelekeire is.

Ellenesetben az amerikai polgárok jogainak biztosítására az Unio kész a szükséges szót kimondani a lépést megtenni. Az amerikai jegyzéket W. Cerard írta alá.

Németország nem szünteti be a tengeralatti háborút.

Berlin. A berlini lapok egyelőre nem sokat foglalkoznak az amerikai jegyzékkel. Csupán a Deutsche Tageszeitung kommentálja. Azt mondja, hogy a jegyzékben enyhén burkolt háborús fenyegetőzés foglaltatik, és hogy a jegyzék szövegében valószínűleg része volt a washingtoni angol nagykövetnek is, mert a jegyzék tartalma majdnem olyan, mint Asquith angol miniszterelnök alsóházi beszéde. Az bizonyos, hogy Németország nem fogja a tengeralatti háborút beüzemeltetni és hogy jól meggondolta ennek következményeit.

Játék a halállal.

Kopenhága. A National Zeitung szerint a Cunard Line képviselője jelenti, hogy a Transsylvania gőzös, amely Newyorkból 870 utással Liverpool helyett Greenockba volt irányítva, tegnap reggel minden baleset nélkül oda megerkezett.

Pogrom a németek ellen.

Fokváros. Hivatalos jelentés szerint a délafrikai kormány Anglia példájára elhatározta, hogy az ellenséges államok felnőtt férfialattvalóit internálni fogja. A naturalizált németeket, osztrákokat és magyarokat meg fogja védeni a kormány, de fel fogja szólítani őket, hogy olyan magatartást tanúsítsanak, amellyel nem hívják ki maguk ellen a közvéleményt.

London. A Timesnek jelenti Johannesburgból: A rombolások első napján 51 épület egészen, vagy részben elpusztítottak és pedig 10 nagykereskedést, 7 vendéglőt, 3 mozgószínházat, 8 fodrászüzletet és trafikot és 20 más boltot. Egy kétezer főnyi banda teljes rendben a német klubházhoz vonult és oda betörve, az ablakon át kidobálta az összes bútorokat, amelyeket aztán elégetett. A német császár, valamint Ausztria-Magyarország uralkodója és Bismark arcképét szintén a máglyára dobták. A német zászlót darabokra szaggatták. A tömeg aztán felgyújtotta a Rolfes, Nebel és Tsa. cég likörgyárát. Este kilenc órakor nappali fényben uszott a város centruma a köröskörül égő házak következtében. Sir George Albu irodái is leégtek. A Rolfes-gyár kára háromnegyed millió márká. Betört a csőcselék a Mining and Finance-Corporation épületébe is s ott mindent elhamvasztott, még az értékpapírokat is. A Gundellinger-cég kára egy millió márká. A romboló csőcselék az első este három millió kárt okozott, de ez a kár megalokszorozódott, amikor sor került az ékszerkereskedők károsítására.

Belgium annexiója.

Brüsszel. A Hollandiában megjelenő belga lapok azt a hírt közlik, hogy Brüggeben és Antwerpenben plakátokat lüggeresztettek ki, amely szerint Németország májusban ki fogja hirdetni Belgium annexióját. Itteni hivatalos körökben vajólanak mondják a belga lapok szenzációját.

Dünkirchen bombázása.

Páris. Detosse, Dünkirchen képviselője, fölkerlte a hadügyminisztert, hogy oltalmazza meg Dünkirchent a német repülőgépek ellen. A legutolsó bombázás alkalmával erősen megromlott a dúnkirchen-tournesi vasuti pálya.

Ypern polgári kiűrtése.

Basel. A Journal-nak jelenti Ypernből, hogy a német bombázás következtében Ypern polgári lakossága az utolsó emberig elhagyta a várost. Ypernben utuszjarvány dühöng.

Nincs muniója az ententének.

London. Az összes lapok egybehangozan írják, hogy a munióhiány erősen érezhető s ez lehetetlenne teszi, hogy a szövetségesek sikert arathassanak. A Times szerint a helyzet a legnagyobb mértékben nyugtalanító. A munkások a glasgow-i gyárakban letették a kezüket a gépek mellé, mert a szakszervezetek elutasítják a munkát.

teszi számukra az intenzív munkát Glasgow-ban sztrájkot tartanak.

Calais bombázása a levegőből.

Páris. Egy német léghajó az elmúlt éjjel megjelent Calais felett s bombákat dobott le. Két gyermek meghalt, egy asszony megsérült.

Harminckét korona egy liba Aradon

(A főkapitány a drágaság megszüntetéséről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 18.

Május hónap végéhez közeledik és ezzel a huszeszerzési gondok is közelebb jönnek. Az államtól vásárolt élő állatok fogytán vannak és ezen a héten el kell dölnie, tud-e a város újabb beszerzési forrásra szert tenni, vagy pedig a hus fogyasztást a hét bizonyos napjaira korlátozva, a mészárosoknak engedik a beszerzést és az árak alakítását. Minden attól függ, vajon a földművelésügyi miniszter hajlandó-e az állami birtokon továbbra is hizlaltatni szarvasmarhát. Egyelőre arról értesítette a várost, hogy annak idején tárgyalatni fog az illetékes tényezők közt.

Annál nagyobb figyelmet érdemel a baromfi piac és a szárnyas jószág áráinakulása. Megállapítható ugyanis, hogy Aradon ma oly drága a baromfi, hogy a marhahus árát messze felülmúlja. Aradon ma közpövedelmű család szárnyast nem vásárolhat és városi főtisztviselő jelentette ki az Aradi Közlöny tudósítója előtt, hogy hónapok óta nem evett baromfit, mert nem képes megfizetni. Arról nem is szólva, hogy egy hizott libáért Aradon ma 32 koronát mernek kérni és egy deká libamáj 14 fillér, de egy pár tyukot sem lehet vásárolni 10 koronán alól. Rántott csirkére ki merne ma gondolni, amikor a pelyhes csirke párja 5-6 korona. Sovány kacsa párja 12 korona, hizotté 18-20 korona.

És mindez indokolatlanul. Az igazság az, hogy a falusi tenyésztő ma is oly olcsón állítja elő a jószágot, mint máskor, mert aki baromfit nevel, annak van elesége bőven és csak azért drága, mire az aradi piacra érkezik, mert más is drága és mert a vármegye területéről igen nagy az export.

Ezzel a kérdéssel igen komolyan kell foglalkoznia a városnak, mert a husellátásban rövid időn belül valószínűleg a baromfi alkotja majd a legszámbeveendőbb kontingenst és most jön az az idő, amikor a szárnyasnak legolcsóbbnak kell lennie. Tavaszi munkák idején a falusi nép egyedüli pénzforrása a baromfi és máskor bőven és olcsón is ontotta a vármegye népe az aradi piacra. Ma olyan árakat kérnek, hogy direkte kiéhezettetés látszatát öli magára a jó falu eljárása. A városnak a leg radikálisabb eszközökhöz kell nyulnia. Ezzel a kérdéssel érdemes lenne a közgyűlésnek is foglalkoznia, mert segítséget csak a törvényhatóságtól vár a közönség. Megkérdeztük Green Nandor főkapitányt mi a véleménye?

— Ismerem a horribilis baromfi árakat és tudom, hogy a város közönsége mit szenved miatta. A hus fogyasztás Aradon csökkent és azt hihetné az ember, hogy a baromfi pótolja. De nem így van. Tudom, hogy igen jó családok asztalára hónapokon át nem kerül szárnyas, olyan nagy az ára. Pedig a vármegye területen elképzeltetlen mennyiségű baromfit tenyésztnek, de annak egy töredéke sem jut Aradra. Az orvoslára egy ténnyel mutathatók,

A mozgósításkor egyszerre oly olcsó lett a beromti, hogy majdnem ingyen adták. Igen, mert a vasut nem szállította, az ekszport megszűnt. Mibely a vasut ismét fuvarozott élő állatot, azonnal az égiszöktek az árak. Ez a körülmény mutatja meg, hol kell keresni a baj orvoslását. Háboru van és senki sem tudja, meddig tarthat. A háboru rendkívüli viszonyai rendkívüli intézkedéseket tesznek szükségessé. Véleményem szerint a kormány-nak bizonyos területeken az élelmi cikkek ekszportját el kellene tiltania. Például ki mondhatná, hogy Arad és Csanád megyék területéről a főbb élelmi cikkek csak a megyék határain belül lehet értékesíteni. Két-három vármegye egybe kapcsolva teljesen tudja fedezni egymás szükségletét, sőt ami egyikben

felesleges és bőven van, úgy azt a másiknak átengedheti. Másépen ezen az anomálián segíteni nem lehet, mert az elővételi tilalom nem használ. A háboru tíz hónapja megtanított rá, hogy nálunk a fogyasztók teljesen tehetetlenek, a termelők ellenben hihetetlen raffinériával használnak ki minden pillanatot az áremelésre. A törvényhatóságnak kell lépéseket tennie ilyen irányban a kormánynál és ezt a kérdést országosan kell rendezni, amint hogy a maximális árak országos rendezése sem várható már magára.

Holnap rendkívüli közgyűlést tart a város, talán akad merész ember, aki az élelmezés kérdését is szóvá meri tenni egyszer egy világháboru folyamán a közgyűlési teremben.

LEGUJABB.

Róma polgársága deklarálta a háborut. — Felbontotta az olasz kormány a harmas szövetséget. — Csütörtökön bejelentik a kamarának a hadüzenetet.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Róma. A Kapitulumon ma este négyülés volt a háboru mellett, a melyen Colonna herceg polgármester a községtanáccsal együtt résztvett. A polgármester egy óriás beszédet mondott és többek között kijelentette, hogy a nemzet a kormány mellett áll, ha az háborut akar, ha nem, akkor ellene fordul. Beszédét így fejezte be:

Polgárok! Most nincs ideje a hűszavaknak! A tettek perce érkezett el! Bizzunk fiatal királyunkban, akit kötelességünk támogatni! Nagy események előestéjén dokumentáljuk az olasz nép egységét! Fiatalok! Jelentkeztek ott, ahova a becsület és kötelesség hív! Innen üdvö-

zöljük hadseregünket! Itt adjuk áldásunkat újabb babérokhoz!

A polgármesternek díszkardot nyújtottak át. A tömeg követelte a Diana templom harangjainak meghuzását, ami a háboru megkezdését jelenti. A polgármester rendeltére a harangok a tömeg óriási lelkesedése mellett megszólaltak.

Lugano. Beavatott helyen beszéltek, hogy csütörtökön a kamarának bejelentik a harmas szövetség felbontását és az ententével való megegyezést. A csütörtöki ülés napirendje: a kormány közlései. Merloni és Massi szocialista képviselők kijelentették, hogy a parlament nem létezik, mert a kormány befejezett tények elé állit mindenkit.

HIREK.

Francia jajkiáltás.

(Az elnéptelenedés következmények.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 18.

A Schweizer Bund írja: A franciák nagy veszteségei nem hasonlíthatók egy nép veszteségeihez sem, tekintve Franciaország lehetetlen népesebb viszonyait. A francia hazafi valóban a legnagyobb aggodalommal kérdezheti, hogyan fogja Franciaország kiheverni a nagy csapást? Ez a nézet a legmagrabbban és legerőteljesebben tűnik ki Hervé Gusziáv cikkéből, amelyet a Guerra Sociale hasábjain írt:

„Szegény asszonyokat, gyászba borult hölgyeket hallottam, amint a népességi statisztikát olvasták és így szóltak: Nekünk tulajdonképpen még sok gyerekünk is volt, de csak azért neveltük őket, hogy a mézarszékre küldjék. A szerencsétlen asszonyok nem látják, hogy a nagy mézarszék azért történik, mert a franciák és francia nők negyvennégy esztendő óta óvakodnak attól, hogy atyák és családanyák legyenek. Ők, a nyomoruságos számadás, amelyet mindannyian csináltunk! A nyomoruságos számvetés, hogy leányaink szép hozományhoz jussanak, hogy földeskeinket ne legyünk kénytelenek több gyermek között teldarabolni, hogy jól élhessünk, ezt mind Franciaország bánja meg. És mi csodálkozunk, hogy a német konkuren-

cia kigunyol bennünket ipari és minden egyéb téren? Fölbőszültünk, ha dekadens nemzetnek neveztek, de amellett nem akartunk szolgálni mint katonák és az elnéptelenedés egyre folyt. És ma mindezt szomorúan fizetjük. De miért is állunk háboruban? Csúpn az Oroszország iránti hűségéből. Azért keveredtünk a rettenő bajba, mert Oroszország a balkáni szláv államok protektora és őt kellett segíteni.”

— Montenegróban nagy a nyomor. Római táviratok szerint a Giornale d'Italia-nak jelentik Montenegróból: Az országban leirhatatlan nagy a nyomoruság. A gabona már teljesen elfogyott és a nép élve el. Az Angliából és Franciaországból küldött élelem nagy részét még Meduában ellopták. Montenegróban pénz sincs. Egyetlen kereskedő sem akarja elfogadni a montenegrói király által kibocsátott kincstári jegyeket, melyeknek kényszerárfoiyama van és amelyek külföldön értéktelenek.

— Katonai egyenruhák szállítása. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamarának sikerült kieszközölni, hogy a kerületébe tartozó kisiparosok nagyobb mennyiségű katonai ruhák szállítására kapjanak megbízást. A kamara vezetősége felhívja az aradi szabó kisiparosokat, hogy ez ügyben való tanácskozás végett csütörtökön (f. hó 20-án) délelőtti 11 órakor jelenjenek meg a kamara tanácsstermben. Megjelenésnek az a dol szabó is, akik ottanon legelőjebb kért megadást dolgoznak. Aki az értekezleten nem jelenik meg, a szállításban nem részesedhetik.

— Az aradi vöröskereszt köréből. Az aradi vöröskereszt fiókegyesület elnöksége a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: Kötelességet vállalunk teljesíteni azzal a bejelentéssel, hogy a Fischer Elíz kórház vezetőségében változás állott be. Ahogy a háboru szükségessé tette a Fischer Elíz-árvaháznak kórházvá való átalakítását, annak szervezését, be rendezését, a gazdasági ügyek vezetését és az ápolás felett való felügyelet gyakorlását dr. Baross Zsigmondné vállalta magára, aki valami csodálatos lelkesedéssel és emberfeletti erőmefeszítéssel dolgozott, hogy a vezetése alatt álló kórház sebesült és beteg harcosaink a legjobb ellátásban és gondozásban részesüljenek. Dr. Baross Zsigmondnének köszönhetjük, hogy az üresen álló árvaházból olyannyira tökéletesen fölszerelt, modern kórház lett, amely nemcsak átmenetileg, a háboru ideje alatt, hanem a normális időkben is megállná a helyét. Választmányunk kitűnő tagjának önfeláldozó munkássága ott érte el ragyogó fénypontját, amikor a kórházban kiütéses tifuszmegbetegedés fordult elő. Dr. Baross Zsigmondné a legnagyobb veszedelemben sem hagyta el a helyét, hanem életének kockáztatásával bent maradt az elzárt kórházban s tovább végezte a magára vállalt nehéz feladatot. Az emberfeletti munkássága, energiájának végsőkig való megfeszítése kifárasztották és beteggé tették. Fájó szívvel bár, de el kellett hagynia a kórházat. A vöröskereszt egyesület elnöksége indítatva érzi magát arra, hogy a város közönségének nagy nyilvánossága előtt fejezze ki mélységes hálóját dr. Baross Zsigmondnének a sebesült katonák ápolása és ellátása körül kifejtett önfeláldozó működésért. A Fischer Elíz-kórház vezetését dr. Köpf Jánosné vette át, aki a vöröskereszt munkájában már eddig is tevékeny részt vett. Arad 1915. május 18. Vásárhelyi Janka, az aradi vöröskereszt fiókegyesület elnöknője.

— Meggyilkolták a portugál minisztereinköt. Lisszabonból jelentik: A Havas-ügynökség jelenti, hogy Chagas új minisztereinköt, aki Opor-tóbi Lisszabonba készült, hogy hivatalát átvegye, tegnap Entrocamiento pályaudvarán Freitas Joan szenátor több revolverlövessel súlyosan megsebesítette. Freitas-t a csendőrök leütötték és megölték. Chagast Lisszabonba szállították. A zavargások ismét megkezdődtek.

— Nagy orvosságmizériák Angliában. Jelentették már, hogy a háboru következtében bizonyos orvosságfajták ára nagyon felszökött, mert a hiány igen nagy. Általában azonban ezt a hiányt nem súlyli meg a mi közegésszégügyünk. Kevesen tudják azonban, hogy Angliában bizonyos orvosszerek hiánya egyenesen katasztrófális hatása. Így például alig van aszpirinjük, szalicilsavuk és szalicilsavas nátriumjuk, amelyeknek kivételét Németország megszüntette. Igen nagy a hiány atropinban, kokainban, fenacetinben, amelyeknek ára már kibírhatatlan. Az angol orvosi lapok valóság-gal kétségbeesetten írnak ezekről a hiányokról.

— Halálozás. Stern Sándor kereskedelmi ügynök, akit az aradi kereskedői körök szorgalma és szilárd jelleme miatt becsülték, tegnap este hirtelen elhunyt. Stern Zsigmond fakeskedő bátyját gyászolja a halotiban. Temetése május 19-én délután 4 órakor lesz a Péter-utca 2c. számú házból.

— A Szentpéter-téri fiúiskolában levő csapatkornaz vezetősége nálás köszönetét tejezi ki az atalított adakozóknak, kik sebesült katonáink részére részint pénzt, részint élelmiszert küldeni szivesek voltak. Adakozók: Spitz nővérek, Deutsch Andorné, dr. Vágvölgyi Lajosné, Halmi Andorné, Basch Simonné, Aknay Andorné, Hegedüs Gyuláné, dr. Botiss Tivadarné, Hoffman Adolfiné, özv. Bene Gáborné, özv. Singer Gyuláné, özv. Kosztka Gusziávné, Gyémant Jenő, Vajda Jenő, Atlantika kávéüzlet.

— Conan Doyle megjósolta a Lusitania sorsát. A Müncheni Neueste Nachrichtenben valaki fölhívja a figyelmet arra, hogy Conan Doyle híressé vált kis könyvében, amelyben megjósolta a németek buvárhajó-háborúját, a Lusitania sorsát is előre látta. A könyvben ugyanis az szerint ezt mondja Sirius kapitány:

... Kevészel naplemente előtt utamba került egy olyan értékes zsákmány, amelynek nem tudtam ellenállni. Minden hajós az első pillantásra fölismerie az ocean királyát, amely negyvenöt ezer tonnás óriás, fehér testét olyan könnyedséggel röpitette, akárcsak egy motoros versenyosónak. Az „Olympic“ volt ez, a White Star Line hajója. Amikor öt mérföldnyire megközelítettük, alábuktunk, hogy utjába álljunk. Számításom bevált. Amikor szembe kerültünk, torpedót löttünk rája s el is találtuk. A periszkópon át láttam, hogy oldalán érte a torpedó és hogy sorsa meg van pecsételve. Lassan süllyedt el és maradt annyi idő, hogy legénysége és utasai megmeneküljenek ...

— Rézgálic a szőlősgazdák részére. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesülettől nyert értesülésünk szerint a földmivelésügyi miniszter a peronoszpóra elleni védekezés céljából Németországból beszerzett 100 vagon rézgálicot, valamint a rekvirált rézgálic készleteket, a szőlősgazdák részéről bejelentett szükségletük alapján, az egyes törvényhatóságok területére részarányosan elosztva, a közigazgatási hatóságok útján, kilogrammonként 1 korona 60 fillérért bocsájtotta a szőlősgazdák rendelkezésére, kötelességévé téve a vármegyék alispánjainak és a városok polgármestereinek, hogy az általa kijelölt helyezett rézgálic mennyiségnek a törvényhatóság területén levő szőlők birtokosai között való kiosztása iránt haladéktalanul intézkedjenek, még pedig akként, hogy amennyiben ez a mennyiség az összes szőlősgazdák összes szükségletét nem fedezi, az esetben a rézgálic arányosan osztiassék szét úgy, hogy az első permeterezéshez szükséges rézgálicot mindenki, akinek még nincs rézgálica, okvetlenül megkapja, sőt lehetőleg mindenki megkapja még legalább a második permeterezéshez szükséges mennyiséget is. — A rendelet értelmében azokat a rézgálic készleteket, amelyeket a gazdák szövetezetei saját tagjaik részére szereztek be, a miniszter felmenti a rekvirálás alól. — Ezek a szövetezettek tehát rézgálic készletek birtokában meghagyandók még akkor is, ha azokat rekvirálásra bejelentették.

— Hatszázezer üveg pezsgő. Hivatalos kimutatás szerint a monarchia évente hatszázezer üveg francia pezsgőt fogyasztott, Németország egy millió háromszázezer üveget élvezett, ez a két piac természetesen végleg elveszett a franciákra nézve. Eddig a belgák negyedfél millió üveggel fogyasztottak, de a mostani viszonyok mellett persze erre a piacra sem számíthatnak a franciák. Párisi jelentések szerint a francia kormány 15 frankról 80 frankra emelte fel a pezsgőadót, s így igen valószínű, hogy a Champagne tízezer régtől fogva gazdag bortermelője igen szomorú napok elébe néz.

— Háború a tőzsdén. A londoni tőzsde tagjainak száma 1508-al, tehát egy harmadával a tagoknak, csökkent. Nálunk kilenc taggal emelkedett a tőzsdetagok száma.

— Ujabb letartóztatás a posztócsalásban. Budapest. A rendőrség letartóztatta Fenyvesi Jakabot, a Büchler és Rausnitz egyenruha cég beltagját posztócsalás miatt.

— Az aradi izraelita kiházasító egyesület vasárnap tartotta választmányi ülését Kohn S. N. elnöklése alatt. Ez ülésen az egyesület működésének újabb tanujelét adta, midőn öt leánynak 1500 korona kiházasítási segélyt szavazott meg.

— Az aradi várból megszökött orosz fogoly. Az aradi várból néhány hét óta több orosz foglyot is őriznek. A foglyok közül egynek eddig ki nem derített módon sikerült megszöknie a várból. A megszökött orosz fogoly Szirba Antal nevű katonája a cárnak. Magas szőke ember, aki eltűnésekor földszinü orosz egyenruhát, lapos sapkát viselt és kissé szakadozott csizmát. A katonaságon kívül az aradi rendőrség és a csendőrség is keresi a szőkevény oroszot.

— Pünkösdre szép gyermek ruhácskák, szalma kalapok, nyári svetterek és sokféle nagy választékban a Fischer áruházában. Gyermekkoscsik már 10 koronától egészen 150 koronáig. Nyári sport játékok nagy választékban. Fénykép kedvezmény. A legjobb bevásárlási forrás a Fischer áruház. 227

— Kereskedelmi szaktanfolyam. Minden hó elsején új (gyors-, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandíj összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban. Ziffer és Hollós. Báró Bohus-palota. 1887

— Gyermekkoscsik, összecusukható gyermek tolokocsik, gyermek ülő-székek rendkívül nagy választékban Hagedüs Gyula cégnél, Arad, Andrásy-tér 16. 191

— Egész könyvtárakat és bélyeggyűjteményeket vesz méltányos árban Kerpel könyvkereskedése.

— Osztrák és magyar hadi segélyzöbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel László könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárol egész bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Ugyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900-1918. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

— 35 dekás tábori dobozok Kerpelnél.

TORVENYKEZÉS.

§ A károlyvárosi takarékpénztár csaló igazgatói. Zágrábból jelentik: Az itteni törvényszék előtt ma kezdődött meg a főtárgyalás a károlyvárosi takarékpénztár ügyében. A vádirat azzal vádolja a vádlottakat, hogy a könyveket nem a törvényeknek megfelelően vezették. 1913-ban pedig egyáltalán nem vezettek főkönyvet. A mérlegeket meghamisították s így nagy térsze nyereséget mutattak fel, amikor az intézet passzívái már milliókra rugtak. Vád alatt állanak Herman Károly volt igazgató, Duxmann Alajos, Glückstál Alajos cégvezető és Heinrich Hugó, a Funk és Heinrich cég tulajdonosa. A két vádlottat azzal is vádolják, hogy nagyszegű hamis váltókat hoztak forgalomba.

§ Hat évi fegyház rossz hus szállításért. A marosvásárhelyi kir. törvényszék Bányai Sándor mészáros és vállalkozót három napi tárgyalás után hétfőn délben hat évi fegyházbüntetésre és 1500 korona pénzbüntetésre, bünségeit: Csergedi Bánt és Bernstein Ábrahámot pedig 6-8 havi börtönre ítélte. Bányai Sándorról a főtárgyalás során bebizonyosodott, hogy fehérmarha helyett bivalyust, sőt elhullott bivalyt is szállított a katonaság részére. Az ügyesség vádat emelt ellene közegészség elleni büntett (315. §.) és véderő elleni vétség miatt (457. §.) Bányainál súlyosító körülmény volt, hogy megelőzőleg három ízben volt büntetve — egyszer már véderő elleni vétség miatt is. A város kártérítési perrel is föllép a gazdag mészáros ellen, ki a közvágóhidat megkerülve, otthon, a pin-

cében, minden ellenőrzés nélkül eszközölte a vágatásokat. Bányai birtokában megtalálta a rendőrség a városi hűvizsgálati pecsétet, melyet a vágóhidról még 1912-ben elloptak. A városban nagy szenzációt keltett az ítélet, annyival is inkább, mert Bányait azért mondták fel a katonaságtól, hogy a honvédségnek hűszállítója lehessen.

§ Felmentés után két és fél évi börtön. Budapestről jelentik: A királyi kuria első büntető tanácsa ma délelőtt foglalkozott Gatsó Gyula magánhivatalnok bűnügyével. Gatsó a múlt évben a kispesti rendőrkapitányságon több revolverlövéllyel agyonlőtte Csizsár Imre dr. rendőrfogalmazót, felesége csébitóját. Önként jelentkezett a rendőrségen. Az ügyészség szándékos emberölés büntetével vádolta Gatsót, a pestvidéki törvényszék mint esküdtbíróóság pedig azaz a megokolással, hogy Gatsó tettét jogos önvédelemből követte el, felmentette és szabaddalra helyezte. Az ügyészség semmisségi panaszt jelentett be a jogos önvédelem kimondása miatt. A kuria ma megsemmisítette az esküdtbíróóság ítéletét és erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetéseért Gatsót két és fél évi börtönre ítélte.

Parlagon heverő aradi földek.

(Vizet prédikál a város.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 18.

A tavasz kezdetén a fölhívások egész adata jelent meg az újságokban, hogy minden talpalattnyi földet értékesíteni kell, a legparányibb területen is termeljünk zöldségtalét, mert csak így tudunk dacolni a gabonahiánnyal az új termésig. A földmivelésügyi miniszter szinte megható hangon kérte Magyarországot népeit, hogy virág helyett most földelkeket ültessenek a kertekben. A fölhívások hatása alatt Budapestben még a kávéházi kertek is eltűnédeztek, vagy pedig zöld borsóval ültették be a sárga lédikákat.

A falusi lakosság is elég lelkiismeretesen igyekezett eleget tenni a fölhívásnak és minden lehető megtett, hogy a földek parlagon ne heverjenek. Ennek bizonyossága az, hogy — különösen a magyar vidékeken — a paraszt aszonyok egész nap a mezőn foglalatoskodnak és helyettesíteni igyekeznek a haroteréken lévő férfiakat. Aradon azonban nem fogadták meg az okos és hazafias felhívást. Csak nyitott szemmel kell sétálni és az ember azonnal megállapíthatja az indolencia bizonyos mérvét. Amióta a Maros partjának egy részét szépen és izlésesen rendezték, azóta a publikum sűrű rajokban keresi föl a valósággal elcsébitotta a korszoról az aradi közönséget. A sétáló szeméit azonnal megüti ez a föltűnő felírás:

A töltésoldalon járni tilos!

Hiszzen ez helyes, nagyon okos tilalom. Azonban önkéntlenül keressni kezdjük az okát ennek? Mi lehet a töltésoldalon, hogy tilos a járás? Talán pompázó virágágyak, begóniák, leanderek kaktuszok, vagy egyéb exotikus virágok pompásnak a töltésoldalon? Tévedés. A töltés oldalt csalának, bűbök és vadfűvek lepik el kora tavasz óta, pedig az a terület, amelyen „járni tilos”, összesen legalább egy

holdnyi lehet, ha nem több. Egy erdélyi ember, aki évek óta Aradon lakik, fejosóvalva mondta még a múlt esztendőben, amikor nem is tudtuk, hogy a gabonával olyan sokan fogunk állani:

— Ha egy erdélyi paraszt gazdának annyi földje volna, amennyi Aradon csak a Marosparton parlagon hever, dugdagdag ember lenne.

A Maros tulsó partján lévők már másképpen gondolkoznak, mint az innenső oldalon lévők. A katonai hatóság intézkedésére ugyanis több holdnyi területet bevetettek s ahol máskor az ujoncokat tanították a „doppel Rei“-ra, ott most katonai fegyverek buzgalommal kapálják a földet. A Maros innenső partján dudva nő, oda át pedig dus aratása lesz a burgonyának és a tengerinek.

Azt hallottuk, hogy a városháza már gondolkodtak erről a kérdéstről, de nem tudtak jó megoldást találni. Allítólag felhívást intéstek egyes családokhoz, hogy *felébe* vállalják el ennek a parlagon lévő földnek művelését. Váltakozó azonban nem akadt.

SPORT.

+ Az A. T. E. háborus jótékonycélu pünkösdi fottball mérkőzésel. A háboruban megvakult katonák felségélyezésének alapja javára rendezi az ATE. a pünkösdi mérkőzéseket. Május 28 án (vasárnap) fél 5 órakor egy aradi és a Lippai Sportklubok Football csapatai mutatkoznak majd be Arad város sportközsége előtt. Május 24-én (hétfőn) az ATE. háborus csapata és az AMTE. I. csapata fognak mérkőzni. Mindkét napon az Aradon lévő sebesült és beteg katonák ingyen nézhetik végig a mérkőzéseket. Tekintve a jótékonycél, az AMTE, valamint a rendező ATE. tagjai részére a tagságdíj előmutatása mellett 10 filléres jegyek adatkak ki. Helyárak: ülőhely 60 fillér. Marosparti oldalon állóhely 40 fillér, diákjegy 20 fillér.

A legtöbb nő csak akkor látja, hogy öreg, —

na már a tükör is mutatja! A művelt nő sohasem várja be azt az időt, midőn arcára már elfonnyadt, hanem idejekorán siet szakorvosához, hogy tanácsát kikérje. — Dr. Pratt, a legkiválóbb amerikai kozmetikus professzor azt mondja, hogy a legtöbb nő, aki hozzáfordul tanácsért, azt hiszi, hogy az öregedés meggátlása valamely nagy titkon alapszik. Pedig — ugymond — én is csak Yes porcellán-poudert rendelek, — ezt a valóban csodás találmányt, melyek nemcsak az arc korai öregedését akadályozzák meg, de

— számos tapasztalatom igazolja — még a legelhanyagoltabb arcot is a fiatalág tartós üdőségével és frissességével ruházzák fel.

Yes-puder ... 3.— korona
Yes-krém ... 3.— korona
Yes-szappan ... 1.50 korona

Amerikai gyártmány!

Magyarországi főraktár: Erényi Béla
„Diana” gyógyszerháza Budapest, VII.
Károly-körút 5. szám.

Mindenütt kapható!

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1915. évi május 19-én:

Borics Gyula bucsufelélépte:

H o l ó m.

Zenés vigjáték 4 felvonásban.

Készlete csak 8 énekos.

Felolós eszketető:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Özv. Stern Sándorné született Eichler Helén a maga és az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatja

STERN SANDOR úrnak

a legjobb férjnek, gyermeknek, testvérnek és nagybácsinak f. hó 17-én este 1/10-kor történt váratlan elhunytát.

A megboldogult hült tetemeit május hó 19-én délután fél 4 órakor helyezik örök nyugalomra Péter-utca 2/c. alatti gyászházból az izraelita temetőben.
Arad, 1915. május 18. 1844

Miért olvassa előszeretettel a közönség az Aradi Közlöny-t?

Mert

Az Aradi Közlöny

ma Magyarország legelterjedtebb, leg-tartalmasabb és legkedveltebb vidéki napilapja, mely a háboru alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegvesztésnek terjedelmét és ma is a régi nagyságban jelenik meg.

Az Aradi Közlöny

a világháboru eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborus híreinek megbízhatósága révén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny

mindenhová követi há olvasóját.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben: Vidéken:

Egy hóra 2 K — f. Egy hóra 2 K 40 f.

1/4 évre 6 K — f. 1/4 évre 7 K — f.

Költözködők
figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít

Koch Dániel

Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

* Az ezen szöveg alatt hivatkozott nem vállalkozás.

Sirkeresztet és siremléket

működő, olcsón szállít
amíg a készlet tart

Szilágyi és Társa

oég, Béla-tér 2. 1201

Veszek és eladok:

burgonyát,
babot,
szalonnát,
zsirt,

1207

szappant

waggontételenként és mmá-
zsánkint.

Kalmár Endre

Asztalos-és Chorin-u. sarok.
Telefon 670.

Költözködők
figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

461

Kalmár József

villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz,
242. Telefonszám 242.

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde

ARAD.

Apollo mozi mellett.

149—1915. éhsz.

Hirdetmény

a fegyveradóca vonatkozó bejelentések tárgyában.

Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható löfegyverek után, ugyancsak azon fegyverek után, melyek családtagjai, vadászcselédjei, a vadak gondosására és erdőterületek őrzésére alkalmazott cselédjei, valamint mező-, szőlő-, vagy erdőgazdaságban alkalmazott csécsők, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy használatában vannak.

Az, aki csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő a vadászatra használható fegyvereket szám szerint, s annak megjelölése mellett: vajjon egy vagy két csövűek-e, bejelenteni, a bejelentés lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezűleg aláírni és az 1915. évi június hónapban ama községi elöljáróságnál vagy városi adóhivatalnál benyújtani, ahol az adóköteles állandó lakását tartja.

Aki évközben jut adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezt a fegyverét a birtokba vételtől számított nyolc nap alatt bejelenteni.

Azok, kik a törvény értelmében adómentes fegyverek birtokában vannak, kötelesek ezeket a fegyvereket egyszersmindenkorra az illető községi elöljáróságnak arról szóló bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentet fegyverek adómentesek.

A városi közegek által a fegyveradóról készített kivétési lajstromok, a kir. pénzügyigazgatóságnak érvényesítési záradékával ellátva, a község (város) házában 8 napl közzszemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netáni fellebezését beadhassa.

A vadászati jegy elnyerésére irányuló bejelentések szintén 1915. évi június hónapjában nyujtandók be.

Az 1888. évi XXIII. t.-c. 6 §-a értelmében a vadászati adó alól ki vannak véve az ezen szakasz a) pontjában említettéken kívül:

1. a vadászterületek tulajdonosainak vagy bérlőinek szolgálatában álló vadász-cselédék;
2. a vadak gondosására és vadászterületek őrzésére alkalmazott cselédék;
3. a mező-, szőlő-, és erdőgazdaságnál alkalmazott csécsők, pásztorok, erdőkerülők;
4. a hatóságilag fölesketett erdőtiszták, erdőőrök és a kir. erdő-felügyelőség személyzete.

Az, aki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja, vagy az adóköteles löfegyvereket — a törvényben meghatározott eseteket kivéve — vadászatra használja, az eltitkolást, vagy adó alól elvont mirtós terjedhető bírságot tartozik.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat

Hajfestő

vagy bajuszt a legzesebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség esetében. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szörvestő-Depttor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti se

ad gyógyszer-tárban

22. SZ.

számára.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jellege alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.**
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.**

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST KERES.

Irodista

gyakorlattal, június 1-re állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1816

Jó bizonyítványokkal

rendelkező ügyes főző nagyobb uszínházhoz azonnali belé-
kozók. Cím Olajos Ró-
Lajos-utca 180. sz.

ALKALM

495

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Keresek

jó állapotban lévő kerti kasoszá-
keket. Értekezhetni Csernovits Pé-
ter-utca 24. 1841

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható
Pichler Sándor papírkereskedésé-
ben, Szabadság-tér. 781

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth
József, Bőtvs-utca 8. Telefon 68.
1706

Jókarban lévő

használt lószerszám Liptócai lovak
részére azonnali megvételre ke-
restetik. Telefon 1055 1802

Megvételre kerestetik

egy adómentes 6-8 szobás bel-
városi ház, kevésbé használt,
azonkívül teljesen jókarban lévő
rövid zongora, pianó és magán-
futó könnyű bicikli. Értekezni le-
het Hassinger-utca 6. Telefon
747. sz. 1808

1911. évi világsí,

hegyi fehér 6-bor, 80 Hl., eladó
Görök Mihálynál Arad-Séga, Iskola-
1817

180/1915. ügyszám.

Arverési hirdetmény.

Nagy Farkas aradi cég meg-
keresésére Bergmann Mór buda-
pesti lakos és Moskovits R. és fia
kassai cég késedelmes vevők ká-
rára, veszélyére és költségére 500
métermázsas tengeridára 1915. évi
május hó 21-ik napján délután 3
órákor Aradon, Erzsébet királyné-
körút 37. szám alatti raktárhelyi-
ségben közbijöttöm mellett meg-
tartandó nyilvános árverésen kész-
pénzfizetés ellenében eladni fog.
Arad, 1915. évi május hó 18-án.

Dr. Pálmai Lajos, s. k.

1843

kir. közjegyző.

Fiatal

kereskedősegéd

hadmentes, ki a vas-, fűszer-,
rövid- és pamutára szakmában
tökéletesen jártas,

azonnal

vagy legkésőbb június 1-én

Saját termésti, kitűnő, tisztán
kezelt magyarádi ó- és peccsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben,
valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 1798

Deák Ferenc-utca 40. szám.

Aradi és csanádi egyesült vasutak

menetrendje

Érvényes 1915. évi május 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Motoros vonat délelőtt 11.05
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben 12.00
Motoros vonat délután 3.40
Személyvonat este 9.81

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.06
Motoros vonat délelőtt 10.35
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.33
Motoros vonat délután 2.48
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Motoros vonat reggel 7.08

49

00

99